

نخستین همایش ملی اخلاق و عرفان در ادب فارسی

بررسی شناختی مکث و جنسیت در زبان فارسی

لیلا عرفانیان قونسولی*

مصطفی بهرامن**

چکیده: علاوه بر عناصری که در زنجیره گفتار واقع می شوند و در بررسی های زبانی بیشتر به آنها پرداخته می شود، عناصری وجود دارند که فراتر از زنجیره گفتار قرار می گیرند و معمولاً در بررسی ها به آنها پرداخته نمی شود و زمانی می توانیم به اهمیت و نقش آنها پی ببریم که آنها از گفتار حذف شده باشند. در این صورت است که با زنجیره ای سراسر ابهام و بی معنا روبرو خواهیم گشت. یکی از این عناصر زبر زنجیری مکث است که نقش هایی هم به سود گوینده و هم به سود شنونده دارد. گوینده از مکث در بین گفتار خود استفاده می کند تا گفتار را برای شنونده قابل فهم کند که این نوع مکث، به سود شنونده است. اما از مکث های به سود گوینده یک دسته مکث هایی هستند که به نفس گرفتن دوباره گوینده و سایر اعمال فیزیکی وی کمک می کنند و دسته دیگر، مکث های تاملی می باشند که معمولاً برای برنامه ریزی گفتار و واژگان به کار می روند. در این مقاله، علاوه بر اینها، انواع و مکان وقوع مکثها را نیز بر می شماریم و در پایان نیز با بررسی مکث در گفتار دختر و پسر هم سن و از یک طبقه اجتماعی به این نتیجه رسیدیم که الگوهای مکث در بین زنان و مردان متفاوت می باشد.

کلیدواژه ها: مکث، جنسیت، زبانشناسی شناختی، زن، مرد

---

* استادیار مرکز آموزش عالی کاشمر، کاشمر، ایران

** استادیار مرکز آموزش عالی کاشمر، کاشمر، ایران